

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

לפני כבוד השופט אביים ברקאי

התובעת: דלית כרמי

נגד

הנתבעת: 1. עדי מג'ר

ב"כ התובעת: עו"ד אורון שוורץ, ממשרד שוורץ – נרקיס ושות'
ב"כ הנתבעת: עו"ד רועי דותן, מינוי מטעם הלשכה לסיוע משפטי

פסק דין

חלק ראשון – מהות פסק הדין והמחלוקת בין הצדדים; פירוט הפרסומים המכפיישים; התייחסות להליך בין הצדדים בו חויבה התובעת בתשלום

1. מהות פסק הדין והמחלוקת בין הצדדים

- 1.1 ענייניו של פסק הדין הוא תביעת לשון הרע וכן גרם הפרת חוזה על הסך של 270,000 ש"ח.
- 1.2 התביעה המתייחסת לנתבעת עותרת לפיצוי בסך של 1,100,000 ₪ שהועמד כאמור לצרכי אגרה על הסך של 270,000 ₪. להשלמה ייאמר שהתביעה הוגשה בתחילה גם כנגד שתי נתבעות נוספות על סך כולל של 2,300,000 ₪ שהועמד לצרכי אגרה על סך של 500,000 ₪. הנתבעת 2 נמחקה מההליך בפסק דין שניתן כבר בחודש יולי 2021. גם התביעה כנגד הנתבעת 3 סולקה בחודש יולי 2021 בהסכם פשרה שנערך בינה לבין התובעת. מכאן נותרה התביעה כאן כנגד הנתבעת 1.
- 1.3 בתמצית ייאמר שהנתבעת הייתה תלמידה של התובעת במסגרת קורס מקצועי שהעבירה התובעת בין החודשים אפריל 2019 – ספטמבר 2019.
התובעת היא כהגדרתה, אשת אופנה בעלת מוניטין רב, אשר שימשה כמעצבת הראשית של המותג הנודע "פלפל" וכעת היא בעלת סטודיו בוטיק בתל אביב ללימודי אופנה, עיצוב, תפירה. התובעת גם עוסקת בהדרכה לשם הקמת עסקים עצמאיים לייצור בגדי ים, ספורט והלבשה תחתונה.
- 1.4 לדברי התובעת, היא נפלה קרבן לסדרה של פרסומים מכפיישים מצד הנתבעת. כעולה מכתב התביעה, הפרסומים נעשו בשלוש במות (פלטפורמות) עיקריות – ראשית - פרסומים בפורומים שונים במרשתת (אינטרנט) ברשת החברתית פייסבוק; שנית - פרסומים במסגרת התכתבות בין הנתבעת לבין תלמידות אחרות של התובעת; שלישית – פרסום במסגרת תלונה למועצה הישראלית לצרכנות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

1.5 שתי העדויות שנשמעו – במסגרת ההליך העידו התובעת והנתבעת בלבד. לא העידו, למשל, תלמידות או כל צד שלישי בגינו נטען כנגד הנתבעת לעוולה של גרם הפרת חוזה.

2. פירוט הפרסומים המכפישים – התייחסות לשלוש המסגרות בהן הופיעו, כנטען, פרסומים מכפישים

2.1 מסגרת אחת מתוך שלוש מסגרות הפרסומים המכפישים - פרסומים במרשתת (טענה לשש אמירות מכפישות)

(א) התובעת טוענת שהנתבעת העלתה פרסום משמיץ "בלכל הפחות" ארבעה דפים שונים ברשתות חברתיות במרשתת. הפרסום הועלה כדלקמן:

- "פורום התפירה הגדול בארץ ישראל, המונה למעלה מ – 14,000 חברים;
- פורום תפירה בפייסבוק, המונה למעלה מ – 29,000 חברים וממנו הוסר לאחר שעות ארוכות ולאחר התערבות התובעת;
- פורום תפירה ועיצובים באהבה;
- פרסום בדף הפרטי של הנתבעת במסגרת הרשת החברתית פייסבוק.

(ב) הפרסום אשר צוטט בכתב התביעה נעשה במסגרת "פוסט פרגון" שנועד להחמיא למורה אחרת של הנתבעת. אותה מורה נתבעת אף היא כאן ונמחקה מההליך. במסגרת פרסום ב"פורום תפירה ועיצובים באהבה" מיום 15/7/2020 נרשם, מבלי שהוזכר שמה של התובעת, כך:

"אני רוצה לפרגן למורה המדהימה שלי יבגניה גינזבורג שלמדתי אצלה בגדי ים. הגעתי אליה "בטעות" או בעצם במזל רב אחרי חוויה מאוד רעה שהיתה לי בקורס בגדי ים של מישהי מהקבוצה, לא אציין שמות. ושילמתי ממיטב כספי, נשאר לי 6 שעות"

במסגרת פרסום ב"פורום התפירה הגדול בארץ ישראל" מיום 14/7/2020 נרשם, מבלי שהוזכר שמה של התובעת, כך:

"אני רוצה לפרגן למורה המדהימה שלי יבגניה גינזבורג שלמדתי אצלה בגדי ים. הגעתי אליה "בטעות" או בעצם במזל רב אחרי חוויה מאוד רעה שהיתה לי בקורס בגדי ים, ושילמתי ממיטב כספי, נשאר לי 6 שעות שהמורה לא מוכנה לתת לי אותם כבר מעל שנה בטענה שתכניס אותי מעל בסיס מקום פנוי. (מיותר לציין שאני גם לא רוצה אותם וגם כסף היא לא מוכנה להחזיר וגם בקורס הזה לא למדתי כלום אחרי כמה חודשים טובים).

אפילו לא להשחיל מכונה, זה היה פשוט קחי גזרות תעתיקי ובקושי יחס קיבלנו. וחוסר סבלנות והתנהגות מגעילה ברמה הלא הגיונית כולל חוסר מענה. כמעט ויתרתי על החלום שלי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

כמעט ויתרתי על החלום שלי.

ואז מצאתי את יבגנייה

"...

ובשלב זה המשיך הפרסום תוך חלוקת שבחים למורה החדשה, גב' יבגניה גינזבורג.

- (ג) שש האמירות המכפישות בפרסומים אלה - התובעת מלינה בכתב התביעה על סדרה של "אמירות חמורות" אשר "כוללות בין היתר טענות שקריות". יודגש שחלק מהאמירות כלל לא הופיעו בפרסומים בפורומים בכתב התביעה. האמירות להן מתייחסת התובעת הן:
- "ממש הונאה ורמאות" - אמירה שלא הופיעה בפרסום בפורומים במרשתת;
 - "גם בקורס הזה לא למדתי כלום אחרי כמה חודשים טובים אפילו לא להשחיל מכונה";
 - "זה היה פשוט קחי גזרות תעתיקי";
 - "בקושי יחס קיבלנו";
 - "חוסר סבלנות והתנהגות מגעילה ברמה הלא הגיונית כולל חוסר מענה";
 - "המורה לא מוכנה" להשיב שש שעות לימוד.

לטענת התובעת ניתן היה בנקל לזהות אותה (את התובעת) בפרסום. ניתן היה לזהות מכיוון שלאורך השנה שקדמה לפרסומים השתתפה הנתבע בהבלטה בצילומי אופנה של הסטודיו של התובעת, עם דגמים שעיצבה התובעת. כל זאת תוך אזכור מפורש לפיו אלה עיצובים של התובעת. מכאן, לטעמה של התובעת "כל עוקב ממוצע" יכול היה להבין בנקל שהפרסומים מתייחסים אליה.

2.2 מסגרת שניה מתוך שלוש מסגרות הפרסומים המכפישים – שיחות עם "לכל הפחות שתי

תלמידות" (טענה לשתי אמירות מכפישות)

(א) התובעת טוענת שהנתבעת התכתבה עם, לכל הפחות, שתי תלמידות נוספות. בשיחה עימן לחצה הנתבעת על התלמידות הנוספות לפרוש מהלימודים אצל התובעת. עוד עודדה אותן לתבוע את התובעת בתביעה ייצוגית.

(ב) התובעת מציינת שהנתבעת טענה באותה התכתבות כי "עכשיו בנות כותבות לי בפרטי". אמירה המלמדת לטעמה של התובעת שהנתבעת אף פעלה מול צדדי ג' כדי להכפיש את התובעת. עוד כתבה הנתבעת "לא שמעת את זה ממני" – אמירה המלמדת לטעמה של התובעת כי הנתבעת הבינה היטב ש"דבריה הם אסורים".

(ג) שתי האמירות המכפישות בהתכתבות זו – התובעת מפנה לשתי אמירות מכפישות במסגרת ההתכתבות בין הנתבעת לשתי התלמידות. שתי האמירות הן:

- "אף אחד לא יפרנס את המכשפה הזאת";
- "דלית כרמי, לברוח כמו מאש".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

2.3 מסגרת שלישית מתוך שלוש מסגרות הפרסומים המכפישים - פרסומים במסגרת תלונה למועצה

הישראלית לצרכנות (טענה לשלוש אמירות מכפישות)

(א) התובעת ציינה שהנתבעת פנתה למועצה הישראלית לצרכנות בתלונה שהעתק ממנה הגיע לידיה. באותה תלונה התייחסה הנתבעת לכך ש"לא נחתם חוזה". הנתבעת הוסיפה גם שהתובעת "עדיין חייבת לי את השיעורים שאני כבר לא רוצה". עוד התלוננה הנתבעת על היחס המתקבל מהתובעת. הנתבעת התלוננה על התעלמות מצידה ועל מספר הגזרות שהיא למדה להכין. הנתבעת טענה ש"לא היה מענה, לא תמורה למחיר" וכן טענה - "אני רוצה את הכסף שלי בחזרה".

(ב) שלוש האמירות המכפישות במסגרת התלונה - מתוך תלונה זו התייחסה התובעת לשלוש טענות "מכפישות וקיצוניות במיוחד" בגינן תבעה:

- לקחה כספים במרמה;
- הטעתה את התלמידות שלה ממגוון קורסים שונים במהלך השנים;
- מי שלא שילמה במייד ביישה אותה בפני הכיתה שתשלם בהקדם אחרת לא תגיע לשיעורים."

2.4 התובעת טוענת, אפוא, שהנתבעת פרסמה סך הכל - שש אמירות במסגרת פורומים במרשתת; שתי אמירות בהתכתבות עם שתי תלמידות אחרות; ושלוש אמירות במסגרת התלונה למועצה הישראלית לצרכנות. סך הכל - 11 אמירות מכפישות (= 6 + 2 + 3).

3. התייחסות להליך נוסף בין הצדדים - הליך בו דווקא הנתבעת הגישה תביעה. הליך בו חויבה התובעת

כאן בתשלום

3.1 אין מדובר בהליך המשפטי היחיד בין התובעת לנתבעת. במסגרת טענות הנתבעת, ותצהיר שהגישה התחוויר כי בנוסף להליך כאן התנהל הליך בבית המשפט לתביעות קטנות. בהליך בבית המשפט לתביעות קטנות תבעה הנתבעת כאן את התובעת. התביעה בבית המשפט לתביעות קטנות הוגשה, לפי מספרה, לאחר התביעה כאן.

3.2 חלק מטענות התובעת הועלו כנגד כך שהנתבעת התלוננה ביחס לקורס התפירה. עוד הקדישה התובעת חלק מטיעוניה כנגד אמירות הנתבעת לפיהן היא (התובעת) נותרה חייבת בגין שעות לימוד שלא סיפקה.

3.3 בתביעה בבית המשפט לתביעות קטנות העלתה הנתבעת, כלשוונה, טענות לפיהן התובעת כאן "הפרה את החוזה למתן קורס תפירה". אותו הליך בבית המשפט לתביעות קטנות הסתיים בפסק דין שניתן על דרך הפשרה ואשר חייב את התובעת בתשלום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

חלק שני – דיון והכרעה

4. כללי

בפסקאות הבאות אתייחס לאחת עשרה האמירות בגינן הוגשה התביעה. הדיון יחולק לשלוש המסגרות בהן נאמרו האמירות, בהתאם לפירוט בסעיף 2 לעיל.

5. מסגרת פרסום ראשונה משלוש - אמירות נטענות במסגרת פורומים במרשתת וכן בדף הבית של הנתבעת בפייסבוק (סה"כ שש אמירות)

5.1 התובעת טוענת לשש אמירות של הנתבעת, במסגרת פרסומים במרשתת. האמירות הן:

- (א) "ממש הונאה ורמאות" - אמירה שלא הופיעה בפרסום בפורומים במרשתת;
- (ב) "גם בקורס הזה לא למדתי כלום אחרי כמה חודשים טובים אפילו לא להשחיל מכונה";
- (ג) "זה היה פשוט קחי גזרות תעתיקי";
- (ד) "בקושי יחס קיבלנו";
- (ה) "חוסר סבלנות והתנהגות מגעילה ברמה הלא הגיונית כולל חוסר מענה";
- (ו) "המורה לא מוכנה" להשיב שש שעות לימוד.

5.2 אין לקבל הטענה ביחס לאמירה "ממש הונאה ורמאות", כאשר האמירה כלל לא הובאה בכתב התביעה

(א) התובעת אשר ניסחה היטב את כתב תביעתה, הפנתה לפרסומים במרשתת. פרסומים שגם צוטטו בסעיף 2 לעיל. לאחר מכן ריכזה התובע שש אמירות מכפישות ובראשן האמירה - "ממש הונאה ורמאות".

(ב) ואולם אמירה זו לא נכללת ואינה קיימת בפרסומי המרשתת המופיעים בכתב התביעה. בניגוד לאמירות הנוספות שצוטטו לעיל, אשר דווקא כן מופיעות בפרסומים – הרי המילים "ממש הונאה ורמאות" לא מצאו דרכן לכתב התביעה, ולא הוצג כל פרסום במרשתת שבו הן מופיעות. די בכך כדי לדחות הטענה בדבר הטענה לאמירות מכפישות אלה.

5.3 אין לקבל הטענה ביחס לאמירות המופיעות בסעיף 5.1 ס"ק (ב) – (ו) לעיל

(א) האמירות בס"ק (ב) עד (ו) הן בגדר ביקורת על ניהול הקורס, היחס שקיבלה הנתבעת והחומר הלימודי שהועבר כאשר הנתבעת לא ציינה את שמה של התובעת.

(ב) אכן אין מדובר בביקורת חיובית או בחלוקת מחמאות. כל מי שקורא את הפוסט המחמיא למורה החדשה של הנתבעת, למד בין השורות עד כמה היא מבקרת את המסגרת הקודמת בה למדה. עם זאת, אין מקום להתערב באמירות אלה ואין להשתיק את הנתבעת מפני ביקורת צרכנית. גם אם אין מדובר בביקורת מחמיאה. הלכה פסוקה היא כי יש להבחין בין האשמה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

כוללת להוצאת לשון הרע, לבין ביקורת צרכנית מותרת. ביקורת אשר לעיתים אף רצויה על מנת לבקר ולשפר את השירות הניתן לצרכנים.

לעניין זה ניתן להפנות, למשל, אל ע"א (מחוזי נצ') 5001-02-18, סבטה פוגרבנוי נ' טל חמו (מיום 31/10/2018, הני' השי' א' אברהם) שם נדונה פרשה בה צרכנית (המערערת) כינתה פיצריה וכן פיצה שהזמינה בשלל כינויים שאינם מחמיאים. וכך רשמה בין היתר בסדרה של פרסומים – "פשוט ביזיון. רטובה לגמרי לאכילה"; "שערה על הזיתים"; "לפחות החתולים ייהנו בהצלחה"; "איכס", ועוד. בית משפט השלום חייב את המערערת בגין אמירות שהן בגדר לשון הרע ואולם בית המשפט המחוזי קיבל את האמירות כביקורת צרכנית ואף קבע כך (ההדגשות לא במקור):

"המערערת העלתה פוסט צרכני, בו הביעה ביקורת על מוצר מזון שרכשה, ועל הטיפול שניתן לטרונייתה על ידי בעליו של בית העסק. כאמור מעלה, הביקורת נוגעת לעניין ציבורי חשוב. אני רואה חשיבות רבה לכך שהמערערת ביקשה לשתף את הציבור הרחב בחווייתה הצרכנית הקשה. חשוב לומר אגב כך, כי התבטאות המערערת אינה פוגענית באופן קיצוני. אין בדבריה כל התלהמות, המתאפיינת לדאבוני לעיתים קרובות בשיח שבמרשתת. ההבעה "איכס" אף אינה מתקרבת לגבולה של התלהמות"

על המתח שבין ביקורת רצויה לבין השתקתה בדרך שלתביעות לשון הרע ניתן להפנות גם אל ע"א (מחוזי חי') 35744-10-19 נאמן נ' קריבצ'יקוב (מיום 8/1/2020, השי' כ' סעב) וכן ע"א (מחוזי נצ') 10265-12-21, ניסים זמיר נ' שמואל סעדיה (מיום 27/2/2022, הני' השי' א' אברהם). עוד ר' הסקירה במסגרת ת"א 12217-12-16, בובו ישראל בע"מ נ' שמס (מיום 8/5/2018, השי' נ' מימון שעשוע) שם נדחתה על הסף תביעת לשון הרע כנגד ביקורת צרכנית וערעור שהוגש על פסק דין זה נמחק.

(ג) באשר לתום ליבה של הנתבעת - בעניינינו, הנתבעת התייחסה לשורה של טענות שהעלתה, ללא שנקבה בשם, כנגד הקורס שהעבירה התובעת. הטענות אכן מבקרות את התובעת, אך הועלו בתום לב. ואסביר, הטענות נובעות אך ורק מההתנהלות אל מול התובעת ואין בהן סיבה נוספת או נסתרת. אין מדובר בטענות שמקורן בתחרות עסקית, או בסיבה שאינה סיבה צרכנית.

זאת ועוד, הטענות התייחסו, בין היתר, לחוב שלטעמה של הנתבעת עדיין חבה לה התובעת. חוב זה ובכל מקרה הטענות כנגד התובעת, אף הועלו במסגרת הליך נוסף – הוא התביעה הקטנה בה נקבע שעל התובעת לפצות את הנתבעת. איני מביע דבר ביחס לפסק הדין שניתן בפשרה ואשר חייב את התובעת בתשלום לנתבעת. עם זאת, העובדה שבסופו של יום דווקא התובעת היא זו שחויבה בתשלום לנתבעת, תומכת בכך שטענות הנתבעת לא היו כה מופרכות. בוודאי לא מופרכות בדרך שניתן לומר שהועלו בחוסר תום לב. על כך גם בפסקה הבאה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

(ד) התייחסות ספציפית לטענות בדבר חוב של התובעת לנתבעת, ויחסה של התובעת
- כאמור לעיל, מערכת היחסים בין הנתבעת לתובעת והחוב הנטען נדונו במסגרת הליך נוסף שהתנהל בבית המשפט. הליך בו הנתבעת היא זו שתבעה את התובעת בבית המשפט לתביעות קטנות.

- עוד כאמור לעיל, במסגרת ההליך בבית המשפט לתביעות קטנות חויבה התובעת בתשלום. בנסיבות אלה, בוודאי אין לראות בטענות הנתבעת לחוב של התובעת אליה כאמירות שהן בגדר הוצאת לשון הרע.

(ה) התייחסות ספציפית לאמירה – "תעתיקי גזרות"
- התובעת התייחסה לכך שהאמירה "תעתיקי גזרות" היא "טענה חמורה ומכוערת מעין כמותה בעיקר בעולם האופנה שבו השמירה על זכויות קניין נעשית תוך הקפדה מקצועית".

- עם זאת, התובעת לא הניחה כל מסד לכך שבמסגרת הלימודים לא עוסקים גם בהכנת מוצרים המבוססים, בין היתר, על גזרות קיימות. לא הוכח שכל סוג של בגד ים הוא בעל גזרה שונה. לא הוכח שלא קיימים בגדי ים שונים, של יצרנים שונים – עם גזרות דומות או זהות. אמנם נטען שהתובעת מעודדת "יצירתיות ועצמאות", אך אפילו התובעת ציינה כי "אכן יש ללמוד מגזרות קיימות".

- בנסיבות אלה, אין לראות באמירה "תעתיקי גזרות" כאמירה שבגדר הוצאת לשון הרע.

(ו) התייחסות לפרסום ולכך שהנתבעת לא נקבה בשמה של התובעת
- הנתבעת נזהרה ולא נקבה בפרסומיה בשמה של התובעת. לטענתה של התובעת, עדיין ניתן היה לזהות אותה וזאת אם קוראי הפרסומים היו עורכים מעין עבודת מחקר בפרסומיה הקודמים של הנתבעת.

- לאחר שקבעתי שממילא לא היו בפרסומים הנטענים משום לשון הרע, הרי על פניו ניתן להימנע מדיון בשאלה האם ניתן לקשר בין הפרסום האנונימי לבין התובעת. למעלה מהנדרש אציין שגם אין לקבל טענה לפיה לכל קורא סביר היה ברור שהפרסומים מתייחסים אל התובעת. טענה זו כלל לא הוכחה.

- אכן התובעת ידעה היטב שהנתבעת נרשמה לקורס שלה ואכן ידעה שהטענות המועלות בפרסומים מופנות אליה. עם זאת לא הוכח שגם אדם רגיל, מן השורה, היה מקשר את הפרסומים דווקא אל התובעת; לא הוכח שהתובעת היא היחידה המעבירה קורסים, באופן שכל ביקורת תקושר דווקא אליה; לא הובאה כל עדות של צד ג' אשר יעיד שקישר בין הפרסומים לבין התובעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

6. מסגרת פרסום שניה משלוש - אמירות נטענות במסגרת התכתבות מסרוניים בין הנתבעת לשתיים מחברותיה ללימודים (שתי אמירות)

6.1 התובעת טוענת לכך ששמה ידיה על התכתבות בין הנתבעת לבין שתיים מחברותיה ללימודים. מאותה התכתבות חילצה התובעת על שתי האמירות הבאות שלטעמה הן בגדר הוצאת לשון הרע:
(א) "אף אחד לא יפרנס את המכשפה הזאת";
(ב) "דלית כרמי, לברוח כמו מאש".

במלוא הכבוד, אין לראות באמירות אלה כאמירות שיש בהן משום הוצאת לשון הרע, ועל כך בפסקאות הבאות.

6.2 חברותיה של הנתבעת עימם התכתבה לא העידו. התובעת הסתפקה בהצגת צילומי מסך של מכשירי טלפון המיוחסים להן. לא ברור האם מדובר בהתכתבות מלאה, ועל פניו ההתכתבות שהוצגה היא חלק מתכתובת ארוכה יותר. התובעת אף נשאלה האם ההתכתבות מובאת במלואה או שמא יש בה חוסרים והשיבה כך (ע"מ 20, שורות 31-30, ההדגשות לא במקור):

עו"ד דותן : או-קיי, האם הדברים מצולמים באורך מלא?
העדה, גב' כרמי : אני ביקשתי לקבל וזה מה שקיבלתי.

ובהמשך נשאלה והשיבה התובעת (ע"מ 21, שורות 4-1, ההדגשות לא במקור):

עו"ד דותן : מה זאת אומרת? אם השיחה לא הובאה באופן מלא,
איך אני יודע שהדברים לא (לא ברור)?
העדה, גב' כרמי : אני לא יודעת אם היא הובאה באופן מלא. אני
ביקשתי מהבחורה לשלוח לי העתק של מה שנכתב
עלי וזה מה שהיא שלחה לי.

ביחס לכך שאותן חברות לא זומנו נשאלה והשיבה התובעת (ע"מ 20 לפרוטוקול, שורות 34-32):

עו"ד דותן : האם ביקשת להזמין את רעות למתן עדות?
העדה, גב' כרמי : לא אנחנו הבנו שאין פה שום צורך להוכיח את
הפרסום, הפרסום הוא קיים, כולם יודעים שזה
פורסם ולכן אין לי שום צורך להביא את רעות.

כלומר, לפנינו קטעי התכתבות מצולמים, כאשר מלוא השיחה כלל לא צורפה. לא ידוע האם מדובר בשיחה שצולמה כדין ובמלואה. ובנוסף - העדות הרלוונטיות לא זומנו שכן התובעת הבינה ש"אין פה שום צורך להוכיח את הפרסום".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

6.3 האמירות במסרונים בין החברות ללימודים אינן בגדר לשון הרע
(א) האמירות אליהן מפנה התובעת אמנם אינן מחמיאות, אך גם אינן בגדר "לשון הרע". כאשר מתייחסים לשיחה בין חברות ללימודים, הרי קיימות אמירות קשות יותר ופוגעות יותר מאשר שתי אלה שיוחסו לנתבעת.

(ב) אין להתעלם מהעובדה שהשיחה בין הנתבעת לכל אחת מחברותיה התייחסה לביקורת שנמתחה על התובעת ועל הקורס אותו היא מעבירה. בשיחת חולין בין חברות לקבוצה מסוימת, אין זה מופרך לכלול אמירות כמו "לברוח כמו מאש", או אפילו כינוי "מכשפה". אין מדובר גם בגידופים גסים, אלא בתיאור מצב כפי שהובא בניסוחה של הנתבעת.

6.4 כיצד יש להתייחס להתכתבות בין שתי חברות למסגרת לימודים?
(א) כאן המקום להדגיש שיש להיזהר כאשר אנו בוחנים אמירות המועברות בשיחה אישית, או התכתבות אישית בין חברות או חברים במסגרת לימודים. כך גם יש להיזהר בבחינת אמירות בשיחה או התכתבות אישית בין כל שניים הנמצאים בקשרי חברות.

יש להיזהר פן ההגנה על הוראות חוק איסור לשון הרע לא תקום עלינו ותהפוך למקור לפגיעה בפרטיות, ולמקור הגבלה וצנזורה עצמית. כך נמצא עצמנו פוגעים לא רק בחופש הביטוי אלא גם במרקם החיים החברתיים.

(ב) להרחבה לעניין זה ר' למשל ספרם של חאלד גנאים, מרדכי קרמניצר, בועז שנוור, דיני לשון הרע הדין המצוי והדין הרצוי, שם בע"מ 394 הובעה הצעה לחקיקה המבטאת את העיקרון הקיים לפיו – "התבטאות חופשית כזו במעגל הקרוב היא הכרחית להתפתחותו של הפרט ולעיצוב אישיותו החברתית. משום שמדובר בצורך אנושי בסיסי, זו התנהגות נפוצה ומקובלת. יהיה קשה לציבור לעמוד בגזירה שתאסור אותה, ולא ברורים סיכוייה של נורמה כזו להכות שורש ולהשפיע". וכן ר' בהמשך האמירה לפיה – "יתרה מכך לא רצוי (ואף יש בכך פגיעה ביחסים החברתיים הבין-אישיים) להעמיד את מי שנמצאים ביחסי קרבה, לחזקת עדים לסכסוך בין שניים מהם".

(ג) למען ההגינות ייאמר שבהמשך מעלים המחברים אפשרות הצעה נוגדת לפיה המחוקק והדין לא יהססו להתערב אף במערכות יחסים בין אישיות. אולם במלוא הכבוד נראה שבנסיבות העניין עדיפה הפרשנות והניתוח של ההגבלה על התערבות ביחסים אישיים והגבלה בהטלת צנזורה ומגבלות להשיח והתכתבות בין שני צדדים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

7. מסגרת פרסום שלישית משלוש - אמירות נטענות במסגרת תלונה שהוגשה למועצה הישראלית לצרכנות

(שלוש אמירות)

7.1 כללי

התובעת מפנה לכך שהנתבעת פנתה בתלונה למועצה הישראלית לצרכנות. מתוך תלונה זו התייחסה התובעת לשלוש טענות אשר לטעמה הן בגדר "לשון הרע". בטענות אלה יוחסו לתובעת הפעולות הבאות:

(א) לקחה כספים במרמה;

(ב) הטעתה את התלמידות שלה ממגוון קורסים שונים במהלך השנים;

(ג) מי שלא שילמה במייד בישה אותה בפני הכיתה שתשלם בהקדם אחרת לא תגיע לשיעורים.

גם כאן אין מדובר באמירות החולקות שבחים לתובעת. זאת כשם שתלונה, בדרך כלל, אינה נובעת משביעות רצון או רצון להחמיא לנילון. בנסיבות העניין, אין לראות בתלונה שהוגשה כאמירת לשון הרע. למעלה מהנדרש ייאמר שאף אם הייתי מוצא בתלונה ככזו הנכנסת לגדר "לשון הרע", הרי עדיין היה מקום להפחית בפיצוי עד כדי ביטולו לחלוטין. על כל אלה יורחב בפסקאות הבאות.

7.2 איזה מבין שלוש האמירות ייחשבו כלשון הרע?

(א) מבין שלוש האמירות דלעיל, הרי רק האמירה "לקחה כספים במרמה" היא בגדר אמירה מכפישה הנכנסת לגדר חוק איסור לשון הרע. רק ביחס אליה יש לבחון האם קמה לנתבעת הגנה כלשהי.

האמירות בסעיפים 7.1 (ב) ו-(ג) לעיל הן אכן אמירות מבקרות ואכן חלק מתלונה ואולם אין לראות בהן ככאלה המהוות עוולה בהתאם לחוק איסור לשון הרע. שוב ייאמר שהוראות חוק איסור לשון הרע לא נועדו להגביל ואף לצנזר כל ביקורת, באופן שלא ניתן יהיה להשמיעה. על ההתייחסות לאמירות שהן בגדר ביקורת הורחב הדיון בסעיף 5.3 (ב) לעיל.

(ב) באשר לאמירה הראשונה, הרי זו מייחסת לתובעת מרמה. טענת מרמה מחייבת רף ראיות גבוה וזאת בשל חומרתה וכן אופייה הפלילי ור' למשל ע"א 8938/17, תאופילוס ג'אנופולוס, פטריארך הכנסייה היוונית אורתודוקסית של ירושלים נ' Berisford Investments Limited (מיום 10/6/2019, הש"י עמית, י' וילנר, א' שטיין) שם נקבע כך: "על כלל זה יש להוסיף את הכלל לפיו טענות בעלות אופי פלילי ומעין-פלילי, כמו טענת תרמית, זיוף או "שוחד אזרחי" כפי שנטען במקרה דנן, מצריכות כמות ראיות ורף ראיות גבוה יותר התואמים במשקלם לרצינותה ולחומרתה של הטענה הנטענת, ועל בית המשפט לבחון את הראיות בזהירות ובקפדנות".
השלמה ייאמר שהוגשה בקשה למשפט חוזר ואולם זו נדחתה, ור' ע"א 5572/20, תיאופילוס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

Berisford Investments ג'אנופולוס פטריארך הכנסיה היוונית האורתודוקסית של ירושלים נ' Limited (מיום 8/6/2022, השי' ד' ברק – ארז, ד' מינץ, ש' שוחט).

מעמדה של המועצה הישראלית לצרכנות

7.3

(א) המועצה הישראלית לצרכנות היא חברה ממשלתית, אשר סמכויותיה הוקנו לה בדיון. אמנם אין מדובר ברשות מרשויות המדינה, או בתאגיד סטטוטורי שהוקם על פי חוק. עם זאת מדובר בגוף שסמכויותיו הוקנו לו במסגרת חוק מיוחד – חוק המועצה הישראלית לצרכנות, תשס"ח – 2008. במסגרת חוק זה הוסדרו תפקידיה של המועצה הישראלית לצרכנות, כאשר הוגדר כי (סעיף 1 לחוק) - "מטרתו של חוק זה להבטיח כי המועצה הישראלית לצרכנות הרשומה בישראל כחברה ממשלתית (בחוק זה – המועצה), תפעל באופן עצמאי, בלא תלות, לטובת הצרכן".

(ב) תפקידיה של המועצה נקבעו בסעיף 2(א) לחוק וביניהם:

(1) מתן שירותים וסיוע לציבור הצרכנים ולארגוני צרכנים הפועלים שלא למטרות רווח, לצורך הגנה על זכויות הצרכן וקידום ענייניו מול גופים פרטיים וציבוריים, לרבות ייעוץ בתחומי צרכנות, כלכלה ומשפט;

וכן -

(2) סיוע לצרכנים במימוש זכויותיהם מול גופים פרטיים וציבוריים...

כלומר, פניה למועצה הישראלית לצרכנות, כמו גם טיפול של המועצה בפניה שכזו – הן פעולות הנכנסות בגדר תפקידיה וייעודה של המועצה. תפקידים שנקבעו על פי חוק.

(ג) להשלמה ייאמר שהמועצה הישראלית לצרכנות מוגדרת גם כ"ארגון צרכנים" כמשמעו וסמכויותיו בחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981. עוד מופיע המועצה הישראלית לצרכנות בשורה של הוראות חקיקה וחקיקת משנה, כגון: חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006; חוק התקנים, תשי"ג-1953; תקנות החוזים האחידים, תשמ"ג-1983; תקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007; צו שיפוט בתביעות קטנות (ארגונים מייצגים), תשל"ז-1977, ועוד.

כיצד יש להתייחס לתלונה שהגישה הנתבעת? התלונה מוגנת מכח הוראות סעיפים 15(8) וכן 15(3) לחוק איסור לשון הרע

7.4

(א) פנייתה של הנתבעת למועצה הישראלית לצרכנות לא נעשתה בעלמא. הפניה היא תלונה כדין שהוגשה לגוף המטפל בתלונות צרכניות, כפי שהובהר לעיל. במקרה כזה קמה לנתבעת הגנה מכח סעיף 15(8) לחוק איסור לשון הרע הקובע כך (ההדגשות לא במקור):

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

...

(8) הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה;

בעניינינו, התלונה למועצה הישראלית לצרכנות הוגשה לגוף אשר תפקידו וסמכויותיו הוסדרו בדין. זאת ועוד, חלה גם הגנת סעיף 15(3) לחוק איסור לשון הרע המתייחסת אל מקרים בהם "הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר".

(ב) אך אין די בכך שהתלונה הוגשה למועצה הישראלית לצרכנות כגוף שהוסמך כדין. על מנת שתקום לנתבעת הגנה, הרי עליה להוכיח שהתלונה הוגשה בתום לב. בחינת תום הלב נעשית תוך התייחסות לאמונו של המפרסם באמיתות הפרסום וכן תוך התייחסות לסבירות החשד מצידו ביחס לאמור בפרסום, לענין זה ר' הדין וההפניות בע"א 12534-11-19 (מחוזי חיפה) סער הדברות בע"מ ואח' נ' גרנוב (מיום 4/2/2020 השופטת ב' בר-זיו).

בעניינינו אכן הייתה לנתבעת אמונה באמיתות הפרסום ובסבירות החשד שבו. ניתן לקבוע שאכן הייתה לנתבעת אמונה באמיתות הפרסום, מתוך כך שטענותיה ביחס להתקשרות עם התובעת הועלו גם בבית המשפט לתביעות קטנות ואף נקבע פסק דין המחייב את התובעת בתשלום. נכון הוא שפסק הדין ניתן על דרך הפשרה, נכון הוא שפסק הדין אינו קובע ממצאים עובדתיים כאלה או אחרים. אך עדיין – עצם חיובה של התובעת בתשלום תומכת בכך שטענות הנתבעת לא היו כה מופרכות. בוודאי לא היו מופרכות במידה שיש לקבוע שלא האמינה באמיתות טענותיה ובאמיתות האמור בתלונה למועצה הישראלית לצרכנות.

(ג) נתתי דעתי לכך שבאתר האינטרנט של המועצה הישראלית לצרכנות נכללת בין היתר האמירה – "אנא שמור על דרך התבטאות נאותה ועל לשון נקיה. ביטויים לא הולמים או דברים מסולפים מאפשרים לבית העסק להגיש נגדך תביעת דיבה או תביעת לשון הרע". עם זאת, אין באמירה זו כדי לגרוע או לשנות את הוראות חוק איסור לשון הרע או הוראות הדין. אמירה זו בוודאי אינה מגבילה את הנתבעת מזכותה להגיש תלונה. כל פרשנות אחרת, לפיה הגשת התלונה היא בגדר הוצאת לשון הרע תאיין מאליה את האפשרות להגיש תלונה. ושוב יודגש שתלונה מעצם טבעה מעלה טענות כנגד הצד הנילון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

7.5 הערה למען הזהירות, תוך הפניה לסעיף 19 לחוק איסור לשון הרע

(א) לפני סיום אציין שאף אם הייתי מוצא שלא קמה לנתבעת הגנה מכח האמור בסעיף 7.4 לעיל, הרי עדיין אין מקום לחיבה בכל תשלום פיצוי מכח החוק.

(ב) הנתבעת אכן האמינה בתום לב באמיתות טענותיה ור' למשל הדיון בסעיף 5.3(ג) וכן סעיף 7.4(ב) לעיל. במקרה כזה יש להחיל את הוראות סעיף 19(2) לחוק הקובעות כך:

"בבואו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם או הנתבע גם באלה:

...

(2) הוא היה משוכנע באמיתותה של לשון הרע;

בעניינינו, אף אם לא הייתה קמה לנתבעת הגנה – הרי היה מקום לפסוק פיצויים אפסיים, לאור האמור לעיל.

8. התובעת לא הוכיחה טענתה בדבר גרם הפרת חוזה ובפועל זנחה טענה זו

8.1 התובעת טענה בכתב התביעה שהנתבעת פעלה להפרת חוזה התקשרות של תלמידות עימה. מכאן, לטעמה של התובעת, עוולה כלפיה הנתבעת בעוולה של "גרם הפרת חוזה שלא כדין".

8.2 התובעת לא הוכיחה את טענותיה. התובעת לא העידה תלמידות אשר הפסיקו התקשרות עימה. התובעת גם לא הציגה כל אסמכתאות להפסקת התקשרות ונזק ממון שנגרם לה. בכך גם לא התקיימה הסיפא לסעיף 62(א) לפקודת הנויקין [נוסח חדש] העוסק בעוולת גרם הפרת חוזה. הוראות הסיפא לסעיף 62(א) קובעות כי – "האדם השלישי לא יוכל להיפרע פיצויים בעד עוולה זו אלא אם סבל על ידי כך נזק ממון".

חלק שלישי – הערה לפני סיום וכן סיכום ותוצאת ההליך

9. הערה לפני סיום

הנתבעת התייחסה בסיכומיה להליכים אחרים שעניינם הטרדה מאיימת. הליכים שניהלו כנגד התובעת בעלי דין אחרים וצווים שהוצאו כנגד התובעת במסגרתם. אין מקום להתייחס להליכים אלה וההכרעה בפסק דין זה מתייחסת כמובן אך ורק לטענות, לראיות ולדין החל בתביעה שלפני.

10. סיכום נימוקי פסק הדין

10.1 מסגרת הפרסומים הראשונה משלוש - יש לדחות טענות התובעת להוצאת לשון הרע במסגרת פרסומים במרשתת. חלק מהטענות כלל לא הופיעו בפרסומים בכתב התביעה. חלק אחר ועיקרן של הטענות – הוא בגדר ביקורת מותרת. התייחסות לכך, לרבות התייחסות ספציפית לאמירות שונות הובאה בסעיף 5 לפסק הדין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 68118-12-20 כרמי ואח' נ' מג'ר ואח'

10.2 מסגרת הפרסומים השנייה משלוש - יש לדחות הטענות להוצאת לשון הרע במסגרת התכתבות מסרוניים בין הנתבעת לשתיים מחברותיה ללימודים. האמירות בהתכתבות אינן בגדר לשון הרע. זאת ועוד – יש להתייחס לכך שהאמירות הוחלפו במסגרת מסרוניים בין שתי חברות למסגרת לימודים. על כך הורחב הדיון בסעיף 6 לפסק הדין.

10.3 מסגרת הפרסומים השלישית משלוש - יש לדחות הטענה להוצאת לשון הרע במסגרת תלונה שהוגשה למועצה הישראלית לצרכנות. התלונה הועברה לגוף שתפקידו וסמכויותיו הוגדרו בחוק. התלונה כשלעצמה אינה מהווה ברובה לשון הרע, ובכל מקרה היא מוגנת מחוק הוראות חוק איסור לשון הרע. לכך יש להוסיף שאפילו לא היה האמור בתלונה מוגן מכח החוק, הרי היה מקום לקבוע פיצויים אפסיים מכח סעיף 19 לחוק איסור לשון הרע. על כל אלה הורחב בסעיף 7 לפסק הדין.

10.4 התובעת לא הוכיחה טענה בדבר גרם הפרת חוזה, על כך ר' הדיון בסעיף 8 לפסק הדין.

לאור האמור לעיל התביעה נדחית. אני מחייב את התובעת בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של 17,000 ₪. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.

ניתן היום, ט"ז אלול תשפ"ב, 12 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.

אביס ברקאי, שופט

